

Czas wolności – czas przemian
Traktat wersalski i rok 1919
w zachodniej Polsce

DZIEDZICTWO WIELKOPOLSKI

pod redakcją Andrzeja Gulczyńskiego

1. A. Poszwiński, *Budowanie niepodległości. Wspomnienia i refleksje*
2. *Poznański sposób na niepodległość*, pod redakcją A. Gulczyńskiego i S. Paciorkowskiego
3. *W przededniu Powstania. Od Polskiego Sejmu Dzielnicowego do przyjazdu Paderewskiego*,
pod red. A. Gulczyńskiego
4. *Czas wolności – czas przemian. Traktat wersalski i rok 1919 w zachodniej Polsce*,
pod red. A. Gulczyńskiego
5. A. Kozak, *Pleszew w późnym średniowieczu i u progu epoki nowożytnej*

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

Czas wolności – czas przemian

Traktat wersalski i rok 1919
w zachodniej Polsce

pod redakcją
Andrzeja Gulczyńskiego

POZNAŃ 2019

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
www.ptpn.poznan.pl dystrybucja@ptpn.poznan.pl

Główny Redaktor wydawnictw PTPN
Jakub Kępiński

Recenzent
dr hab. Jacek Przygodzki

Redakcja
Michał Sójka

Na okładce kamień graniczny (główny) – początek sekcji F w Königsblick (Motylewo),
dziś w obrębie Piły, w dzielnicy Kalina (ze zbiorów Andrzeja Gulczyńskiego)

Tłumaczenie streszczeń
Ewa Dratwa

Copyright © Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Poznań 2019

ISBN 978-83-7654-410-6
doi 10.56091/tw1919

Projekt okładki, łamanie
Scriptor s.c.

Spis treści

Andrzej Gulczyński, <i>Wstęp</i>	7
Grzegorz Kucharczyk, <i>Nowy ład bezpieczeństwa w Europie. Wersal 1919</i> . .	13
Stanisław Sierpowski, <i>Powstanie i funkcjonowanie systemu wersalsko-wazyngtońskiego</i>	29
Tadeusz Gadkowski, <i>Traktat wersalski a uznanie Polski</i>	71
Michał Patryk Sadłowski, <i>Trudny rozwód z Polską, czyli „biali” Rosjanie wobec Polski na konferencji paryskiej w 1919 roku</i>	101
Przemysław Hauser, <i>Niemcy wobec perspektywy strat terytorialnych na rzecz państwa polskiego w okresie: październik 1918 – czerwiec 1919 roku</i>	119
Andrzej Gulczyński, <i>Wspólnota w rozpadzie. Wpływ Traktatu wersalskiego na losy ziem polskich zaboru pruskiego</i>	137
Marian Małecki, <i>Od powstań śląskich po konwencję genewską o Górnym Śląsku. W stulecie powstańczego zrywu</i>	183
Andrzej Drogoń, <i>Prawnoustrojowe konsekwencje artykułu 88 Traktatu wersalskiego dla Górnego Śląska</i>	211
Jerzy Gaul, <i>Józef Piłsudski a ziemie zachodnie Drugiej Rzeczypospolitej w kontekście Traktatu wersalskiego (1918–1922)</i>	233

Marek Figura, <i>W cieniu Traktatu wersalskiego. Wielkopolska wobec polsko-ukraińskiej wojny w Galicji Wschodniej</i>	263
Maciej Górny, <i>Linie i punkty. Argumenty geograficzne podczas konferencji pokojowej w Paryżu</i>	287
Tomasz Krzemiński, <i>Działania polskiego przedstawicielstwa przy Międzynarodowej Komisji Granicznej na odcinku pomorskim i wschodniopruskim</i>	299
Dariusz Lorek, Waldemar Sztukiewicz, <i>Delimitacja i demarkacja zachodniej granicy Polski po Traktacie wersalskim</i>	313
Olaf Bergmann, <i>Narodowi demokraci wobec kwestii żydowskiej w aspekcie paryskiej konferencji pokojowej i Traktatu wersalskiego</i>	333
Maciej Moszyński, <i>Między Polakami a Niemcami. Żydzi, Poznańskie i Traktat wersalski oczami poznańskiego syjonisty Maxa Kollenschera</i>	347
Iwona Grodź, <i>Portret daty – rok 1919 i sztuka filmowa</i>	371
Ida Musiałkowska, <i>Europa współczesna – 100 lat po podpisaniu Traktatu wersalskiego</i>	389
Indeks nazw miejscowych	405
Indeks osobowy	415
Noty o autorach	427
Summary	435